19 maart 2026

Geachte formateur,

De afgelopen weken zijn de energieprijzen omhoog geschoten. Dat komt door onze afhankelijkheid van fossiele energie uit het buitenland. Wie fossiel importeert, importeert daarmee onzekerheid. De energierekening van huishoudens en bedrijven in uw gemeente is een speelbal geworden van instabiele landen. De oorlog in het Midden-Oosten is hier het laatste trieste voorbeeld van. Gelukkig is er een structurele oplossing voor een betaalbare en betrouwbare energierekening voor iedereen in uw gemeente: schone energie van eigen bodem opwekken en energie besparen. Als Nederland overstapt op duurzame energie stijgen onze energiekosten tachtig procent minder bij een nieuwe 'Oekraïnecrisis' dan in 2022.

Gemeenten hebben hierbij een cruciale rol, omdat zij dichtbij inwoners en ondernemers staan, beschikken over belangrijke bevoegdheden en onmisbaar zijn bij het realiseren van duurzame energieopwekking, uitbreiding van energie-infrastructuren, isolatiemaatregelen en de overgang naar schone warmte. Graag brengen wij onder de aandacht waarin uw inzet in de formatie het verschil kan maken. We hopen dat u zich wil inspannen om de energietransitie, en daarmee schone, betaalbare en voorspelbare energie voor huishoudens, prominent op de onderhandelingstafel neer te leggen.

Duurzame energie van eigen bodem
Nederland wekt steeds meer duurzame energie op. Tegelijkertijd gaat de vraag naar schone energie enorm groeien. Uw gemeente kan hierop inspelen door:

- Ruimte te bieden voor zonne- en windprojecten met opslag, met aandacht voor landschappelijke inpassing en lokaal eigendom.
- Het benutten van zonnepanelen op daken, eigen verbruik van opgewekte energie bij huishoudens en (warmte)opslag actief te stimuleren, onder andere via woningcorporaties en collectieve inkoopacties.
- Initiatieven voor zonne- en windenergie, groen gas, bodemenergie en aardwarmte te ondersteunen met tijdige vergunningverlening en heldere ruimtelijke keuzes.

Warmtetransitie in de gebouwde omgeving
De afhankelijkheid van aardgas maakt zowel inwoners als bedrijven kwetsbaar. Gemeenten hebben de taak om richting te geven aan schone alternatieven. Dat betekent:

- Inzetten op isolatie, de snelste manier om energie te besparen en de energierekening te verlagen.
- Inwoners helpen via energiecoaches, subsidies en lokale informatiepunten.
- Zo snel mogelijk, maar uiterlijk in 2027 per wijk vastleggen hoe en wanneer woningen van het gas af gaan, inclusief benodigde warmtebronnen.
- Ruimte bieden voor warmtenetten, warmteopslag en technische installaties.
- Huishoudens stimuleren en ondersteunen in het inruilen van hun cv-ketel voor bijvoorbeeld een warmtepomp of bioketel.

Elektriciteitsnet en energie-infrastructuur
De groei van elektrisch vervoer, warmtepompen en verduurzamende bedrijven legt extra druk op het elektriciteitsnet. Uw gemeente kan helpen door:

- Snelle besluitvorming en vergunningverlening mogelijk te maken bij locaties voor transformatorstations, onderstations, kabels en opslagtechnologieën.
- Ondernemers te ondersteunen in gesprekken met netbeheerders.
- Burgers te informeren over slim laden en energiegebruik in daluren.

Duurzame mobiliteit
Uw gemeente speelt een grote rol bij het mogelijk maken van schoon vervoer. Concreet door:

- Voldoende openbare laadpunten beschikbaar te maken.
- Te investeren in fietsvoorzieningen, ov-knooppunten en deelmobiliteit.
- Gemeentelijke voertuigen emissievrij te maken.
- Te bekijken of milieuzones waarbinnen de meest vervuilende voertuigen geweerd kunnen worden een optie zijn.

Duurzame bedrijvigheid
Lokale bedrijven willen verduurzamen, maar hebben ruimte, infrastructuur en ondersteuning nodig. U kunt bijdragen door:

- Vergunningverlening en infrastructuur voor elektrificatie en waterstof mogelijk te maken.
- Initiatieven op bedrijventerreinen voor energiehubs en gezamenlijke opwek te stimuleren.

Betrokken inwoners
De energietransitie is mensenwerk. Het succes ervan staat of valt met goede participatie. Wij vragen u om te zorgen voor:

- Transparantie en tijdige communicatie over plannen en lokale keuzes.
- Een zorgvuldig participatieproces bij projecten voor duurzame opwek en warmte.
- Steun voor bewonersinitiatieven om wijken collectief te organiseren

Integrale aanpak loont
De verschillende aspecten in de energietransitie zijn in deze brief als losse alinea's opgeschreven, maar in de realiteit hebben ze invloed op elkaar, werken ze in elkaar door en versterken ze elkaar. Door toekomstgericht naar een integraal energiesysteem te kijken komt dat zowel natuur, bedrijvigheid en inwoners ten goede. Denk bijvoorbeeld aan de relatie tussen netcongestie en de warmtetransitie. Door tijdig te bepalen waar welke warmteoplossing in uw gemeente het meest geschikt is, kan extra verzwaring van het stroomnet worden voorkomen en kunnen de laagste kosten voor huishoudens worden gerealiseerd.

Samen verder
Onderzoeksbureau Common Futures ontwikkelde de Wegwijzer Gemeentelijke Emissiereductie: een stappenplan om een klimaatplan op te stellen en een inspiratieboek met voorbeelden van impactvolle maatregelen. In het stappenplan wordt gemeenten die een klimaatplan (willen) ontwikkelen een structuur aangeboden voor 1) het in kaart brengen van emissies, 2) het identificeren en selecteren van maatregelen om de lokale emissies te verminderen en 3) het verankeren van klimaatbeleid binnen de gemeentelijke organisatie.

In het inspiratieboek staan negen voorbeelden van gemeenten die grote stappen wisten te zetten met lokale maatregelen. We hopen dat deze Wegwijzer iedere gemeente in staat stelt om klimaatdoelen te definiëren en een gedegen plan op te stellen om ze te behalen.

Het Regioteam Energietransitie helpt gemeenten, regio's, wethouders en raadsleden bij vragen over duurzame energie, infrastructuur en uitvoering in de praktijk. Wij denken graag met u mee over lokale uitdagingen en kansen.

Mocht u behoefte hebben aan ondersteuning of verdere toelichting, dan kunt u ons bereiken via: 5.1.2e**@nvde.nl**

Met vriendelijke groet,

Het Regioteam Energietransitie
Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE), Holland Solar, Energie-Nederland, Energy Storage NL en NedZero

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	4